

О.Д. Ковальчук
к.е.н., доц. каф. аналізу і статистики
Житомирський національний агроекологічний університет

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СКОТАРСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ

Одним із основних завдань аграрної реформи є розвиток національного ринку продовольства і забезпечення ефективного його функціонування. Важливою складовою продовольчого ринку є ринок

продукції скотарства. Без його стабілізації неможливе забезпечення продовольчої безпеки держави, поліпшення життя населення. Однак, недосконала фінансово-кредитна політика держави, диспаритет цін на промислову продукцію та продукцію сільського господарства спричинили високі темпи скорочення поголів'я худоби (табл. 1).

Таблиця 1. Чисельність поголів'я великої рогатої худоби на 1 січня, тис. голів

Роки	Усі категорії господарств	Сільсько-господарські підприємства	Господарства населення	Господарства населення у % до всього
1991	24623,4	21083,3	3540,1	14,4
1996	17557,3	13701,4	3855,9	22,0
2001	9423,7	5037,3	4386,4	46,5
2006	6514,1	2491,8	4022,3	61,7
2012	4425,8	1510,6	2915,2	65,9
2013	4645,9	1506,5	3139,4	67,6
2014	4694,2	1437,2	3257,0	69,4
2014 у % до 1991	19,1	6,8	92,0	—

Джерело: за даними Державної служби статистики України

З наведених даних видно, що економічна криза та її наслідки в різних формах господарювання проявлялись по-різному. Так, господарства населення швидше пристосувались до нових, більш жорстких умов. Вони, перейшовши до ручного способу виконання практично всіх технологічних операцій і обмеживши до мінімуму споживання ресурсів, збільшили поголів'я великої рогатої худоби з 2012 р. по 2014 р. на 341,8 тис. гол. В результаті на 1 січня 2014 р. питома вага господарств населення у загальному поголів'ї ВРХ склала 69,4%.

Однак, приріст поголів'я ВРХ у господарствах населення не зміг перекрити його спад у сільськогосподарських підприємствах. Колишні високотоварні сільськогосподарські підприємства опинились в значно гірших економічних умовах. Різде погіршення економічної ситуації і ринкової кон'юнктури призвело до значного скорочення поголів'я ВРХ. За 1991-2013 роки поголів'я худоби в даних підприємствах зменшилося на 19646,1 тис. гол., або на 93,2%. Спад поголів'я ВРХ в

сільськогосподарських підприємствах супроводжувався зниженням рентабельності виробництва продукції скотарства.

Отже, негативні тенденції мають місце у функціонуванні всіх елементів ринку продукції скотарства: виробництва, переробки і споживання, тому стабілізація розвитку скотарства, забезпечення ефективного його функціонування є загальнодержавним завданням стратегічної ваги. Лише комплексне вирішення проблем виробництва, переробки і споживання продукції скотарства та підвищення купівельної спроможності населення забезпечать ефективне функціонування ринку цієї продукції. Важливу роль повинні відіграти інтеграційні процеси. Більш повне використання потенціалу сільськогосподарських товаровиробників може реалізуватися через інтеграцію дрібних приватних господарств з великими господарствами для забезпечення кормами, зоотехнічного і ветеринарного обслуговування, реалізації продукції.

Перелік посилань. 1. Соціоекономічний розвиток сільського господарства і села: сучасний вимір / [О.М. Бородіна, І.В. Прокопа, В.В. Юрчишин та інш.]; за ред. чл.-кор. НАН України О.М. Бородіної; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012.- 320 с.; 2. Тваринництво України 2012: статистичний збірник / За ред. Н.С. Власенко. – К.: Державна служба статистики України, 2013. – 212 с.; 3. Стан тваринництва в Україні за січень-грудень 2013 року: статистичний бюлетень / відп. за випуск О.М. Прокопенко. – К.: Державна служба статистики України, 2014. – 44 с.